

Justh Zsigmond Városi Könyvtár, Orosháza

2024-es használói szokások a kölcsönzési adatok tükrében

Készítette: Buzai Csaba könyvtárigazgató
Orosháza, 2025. május 29.

Bevezető

A könyvtárhasználat egyik legfontosabb része a dokumentumkölszönzés, mely gyakorlatilag – a folyóiratok és bakelit lemezek kivételével – teljes egészében a TextLIB könyvtári integrált rendszeren keresztül történik. A számítógépes nyilvántartás lehetővé teszi, hogy különböző szempontok figyelembevételével kövessük az adatok alakulását, és megismerjünk használói szokásokat. A jelen kérdéssorokat úgy alakítottuk ki, hogy választ kapjunk arra, a hét napjai közül melyek a legforgalmasabb napok, illetve egy-egy napon belül melyek a legforgalmasabb időszakok.

A minél pontosabb és objektívebb összehasonlítás érdekében az alábbi tényezők alapján szűkítettük a keresést:

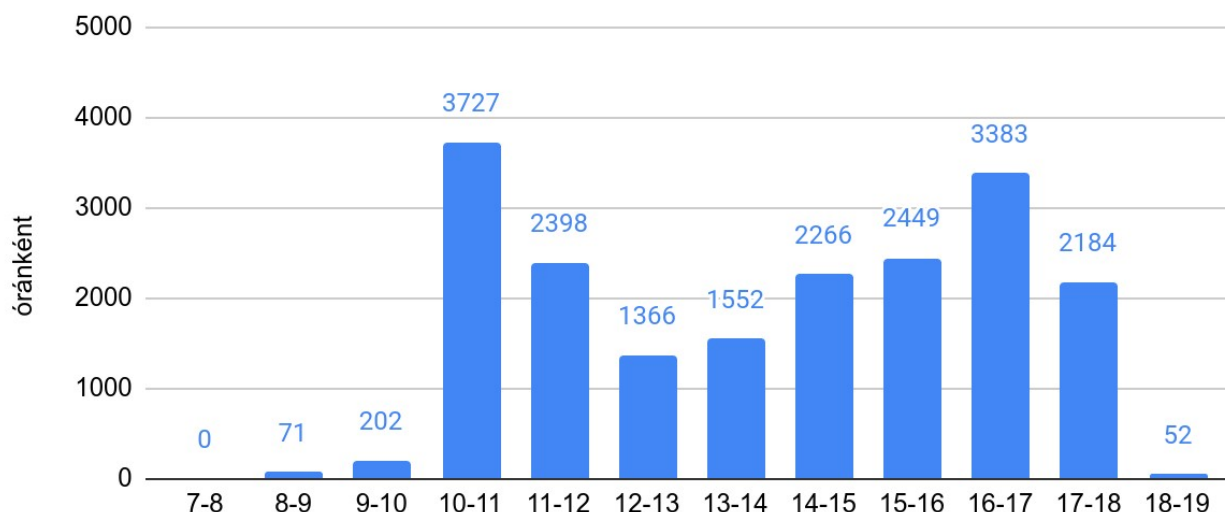
- A diagramok elkészítésekor csak a kölcsönzési adatokat vettük figyelembe.
- Az 1. és 2. diagram keresésénél külön kezeltük a hétköznapi és külön a szombati kölcsönzéseket, hiszen szombaton csak 9-től 13 óráig vagyunk nyitva.
- Könyvtárunk 2023. december 23. és 2024. január 21. között zárva tartott, de január 8. és 19. között minden hétköznapi 10 órától 13 óráig KönyvtárPont volt a Petőfi Művelődési Központ bejáratánál. Azért, hogy összehasonlítható legyen a végeredmény, csak olyan hétköznapiakat vettünk figyelembe, amikor hagyományos módon, 10-től 18 óráig voltunk nyitva.
- A kölcsönzési adatokból kivettük a Mesekosár program kölcsönzéseit, ami esetenként mintegy 160 tranzakcióval torzította volna a számokat.

Teljes és pontos képet azonban így sem kaphatunk, hiszen az adatok csak a kölcsönzött dokumentumokra vonatkoznak, nem a kölcsönzők számára.

A 2022-es évre vonatkozóan már készítettünk egy hasonló elemzést ugyanezen szempontok alapján, az elemzés elérhető a könyvtár honlapján¹. A dokumentum további részében erre az elemzésre hivatkozunk az összehasonlítások során.

1. diagram – hétköznapiak kölcsönzései órák bontásban

10-18-as napok (hétfő-péntek)

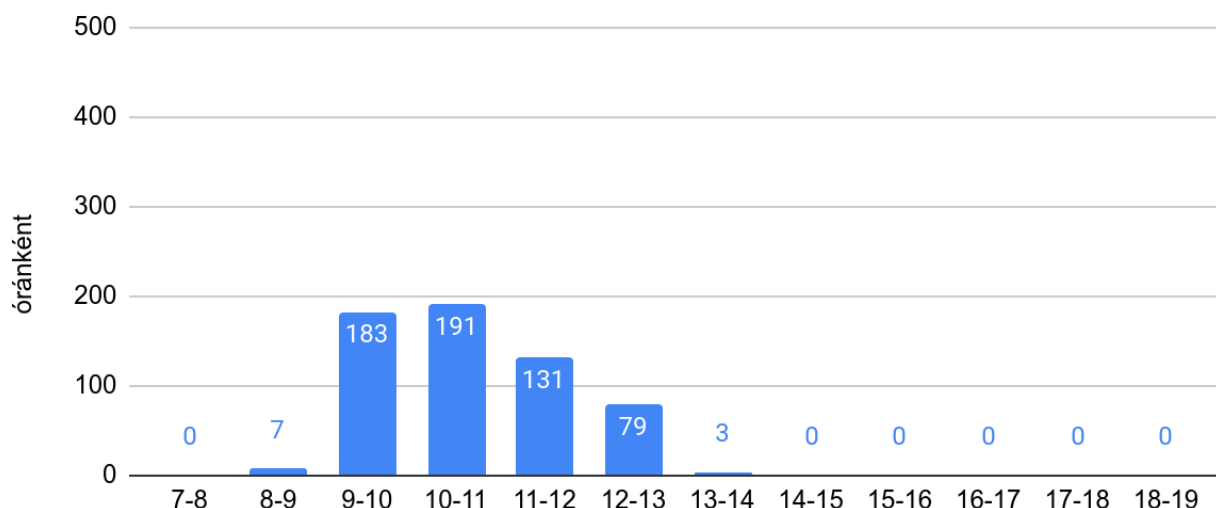
Az 1. diagramban hétfőtől péntekig vizsgáltuk a napokat órák bontásokban (csak azokat a hétköznapiakat, amikor 10-től 18 óráig voltunk nyitva). Megállapítható, hogy a legforgalmasabb a 10 órás nyitástól délig tartó időszak, a legkisebb forgalom pedig az ebédszünetben volt tapasztalható. Érdekes változás 2022-höz képest, hogy akkor a zárás előtti utolsó órában jóval kisebb volt arányosan a forgalom, mint 2024-ben.

¹ <https://blog.justhvk.hu/blog/elegedettsegi-felmeresek/>

2. diagram – szombati napok kölcsönzései órás bontásban

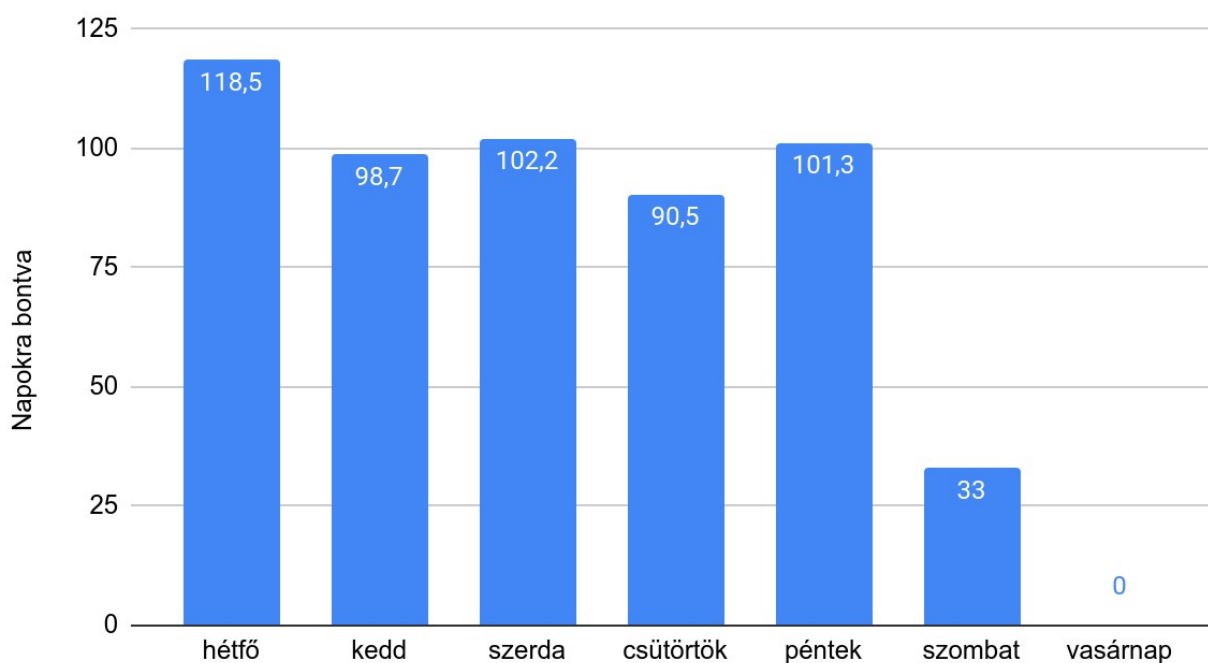
óránként (szombat)

Szombatonként csak négy órát, 9-től 13 óráig tart nyitva a könyvtár. Az arányok hasonlóak a 2022-es adatokhoz, az utolsó órában van a legkisebb forgalom.

3. diagram – kölcsönzések napi bontásban

hét napjai - napi átlag

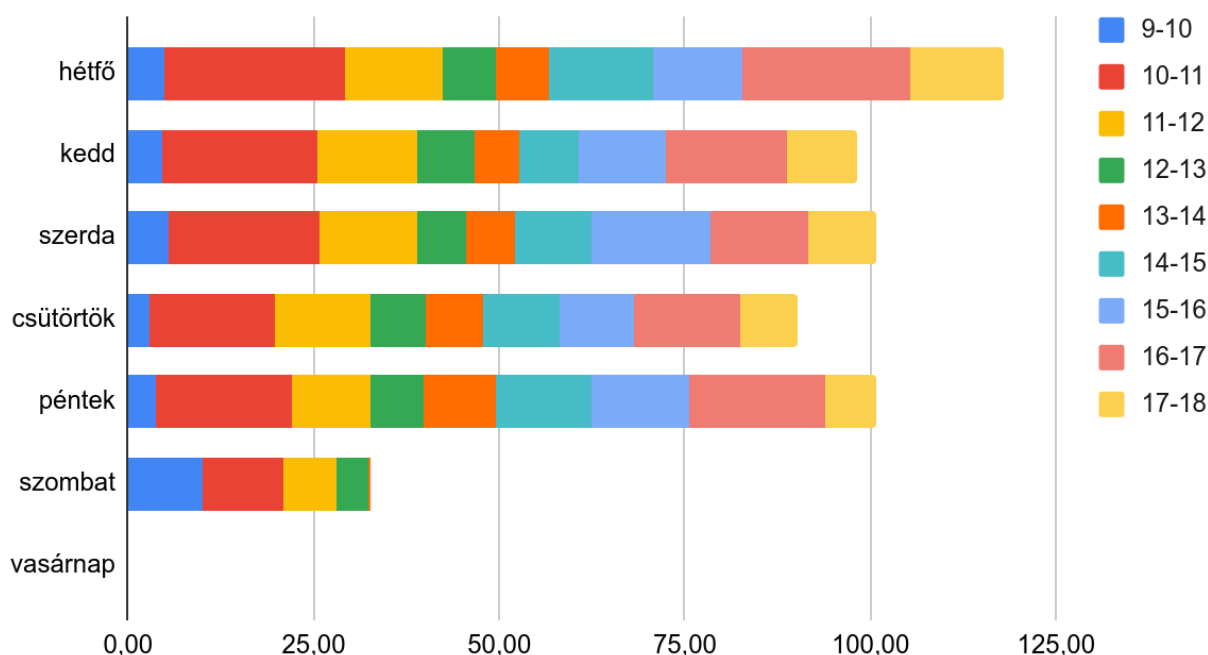

A hét egyes napjainak összehasonlításához minden nap esetében átlagot számoltunk, kizárva így annak a lehetőségét, hogy attól függően változzon egy-egy napnak a forgalma, hogy az adott évben mennyiszer voltunk nyitva azon a napon. Az átlagértéket úgy kaptuk meg, hogy minden nap esetében a kölcsönzések számát elosztottuk a nyitva tartott napok számával. Az egyértelműen látszik, hogy a hétfő a legforgalmasabb nap, és 2022-höz hasonlóan csütörtökön van egy visszaesés. Így is kijelenthető, hogy a többi nap forgalmában nincs jelentős különbség (szombatonként csak fél napot van nyitva a könyvtár).

4. diagram – kölcsönzések napi és órás bontásban

hét napjai - óránként - napi átlag

A 4. diagram gyakorlatilag nem más, mint az előző diagram időszavas felbontása. Egyrészt megmutatja a napok forgalmát, másrészt az egyes napokon belül is az órák eloszlásokat. Látható, hogy az arányok minden hétköznapi nagyon hasonlóan alakultak.

5. diagram – 2024-es kölcsönzések heti és órás bontásban

Az utolsó diagramban is több adat eredményei jelennek meg egy ábrában. Egyrészt mutatja a 2024-es év heteinek forgalmát, másrészt az egyes heteknek az órák lebontását is. Mint az a diagramból is látható, az első és az utolsó héten zárva tartott a könyvtár, a második és harmadik héten pedig csak Könyvtárpont működött a művelődési ház bejáratánál, de az épület még zárva volt az olvasók előtt. Jól látható, hogy a januári nyitási hét extrém nagy kölcsönzési számot eredményezett, ezt követően viszont arányaiban egymáshoz nagyon hasonló hetek váltották egymást egészen az év végi újabb emelkedésig. A 27. héttől a 35. hétig volt érvényben a nyári nyitvatartásunk, ezért jelenik meg ott a 9-10 órás kölcsönzés, és tűnik el átmenetileg a 17-től 18 óráig tartó forgalom.

hetek - óránként

